

Langå Sparekasse

Årsrapport 2015

Regnskabsår nr. 143

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
Oplysninger om pengeinstituttet	2
Ledelsespåtegning	4
Den uafhængige revisors erklæringer	5
Ledelsesberetning	6
Anvendt regnskabspraksis	12
Resultat- og totalindkomstopgørelse for 2015	18
Balance pr. 31.12.2015	19
Egenkapitalopgørelse for 2015	21
Femårsoversigt	22
Noter	23
Oversigt over sparekassens virksomhed og udvikling	37

Oplysninger om pengeinstituttet

Pengeinstitut

Langå Sparekasse, Bredgade 10, 8870 Langå
CVR-nr.: 17 20 06 15, hjemmeside: www.langspar.dk

Repræsentantskab

Pensionist Borge Andersen, Nissenparken 34, 8870 Langå
Registreret revisor Michael Kirkebæk Andreasen, Vestergade 10, 8870 Langå
Tomrermester Jesper Bilde, Skovlystvej 13, 8870 Langå
Fhv. landmand Julius Bilde, Hostrupsvej 14, 8870 Langå
Fuldmægtig Chresten Christensen, Fagotvej 3, 8940 Randers SV
Ingeniør Knud Erik Christensen, Dr. Lassensvej 4, 8870 Langå
Pensionist Herluf Friis, Skovbakkevej 3, 8870 Langå
Systemudvikler Alf Holten Gaba, Randersvej 18, 8870 Langå
Pensionist Anne Gaba, Randersvej 5, 8870 Langå
Konsulentchef Nicolai B. Holmstrøm-Hansen, Toftevænget 6, 8920 Randers NV
Sekretær Susanne Hvas, Egevangen 16, 8870 Langå
Civilingeniør Kåre Iversen, Hammelvej 139, Jebjerg, 8870 Langå
Pensionist Henning Jakobsen, Brorsonsvej 33, 8870 Langå
Afdelingsleder Thomas Smed Jensen, Gl. Landevej 9e, Værum, 8940 Randers SV
Senior Sales Manager Bjarne Johannessen, Hostrupsvej 55, 8870 Langå
Sparekasseassistent Dorthe Johansen, Busbjergvej 88a, Gerning, 8850 Bjerringbro
Købmand Jakob Brix Jørgensen, Gyldenrisdalen 5, 8930 Randers NØ
Advokat Thomas Jørgensen, Fuglebakkevej 21, 8210 Århus V
Afdelingsingeniør Steen Krogsdal, Vestbakken 10, 8870 Langå
Aut. el-installatør Per Kvorning, Østergade 21, Laurbjerg, 8870 Langå
Mejeridirektor Niels Malling Laursen, Åbrovej 16, 8870 Langå
It- & Regnskabskoordinator Flemming Lilleør, Søvej 19, 8870 Langå
Institutleder Annette Lorentsen, Vandmøllevej 19, Ø. Velling, 8920 Randers NV
Pensionist Inge Steen Mikkelsen, Toftevænget 8, 8870 Langå
Ingeniør Christian Munk, Mølkærvej 7, Søbyvad, 8450 Hammel
Statsautoriseret revisor Erik Møller, Jadedalen 37, 8930 Randers NØ
Fhv. overassistent Hanne Nielsen, Villavej 9B, 8870 Langå
Mekanikermester Ole Hougaard Nielsen, Skjesbjergvej 48, Vellev, 8870 Langå
Dyrlæge Per Nielsen, Grøndalsvej 6, 8870 Langå
Værkstedschef Karl Ostrowski, Erantisvej 11, Stevnstrup, 8870 Langå
It-projektleder Pia Dalsgaard Pehrsson, Nørgårdsvej 54, Værum, 8940 Randers SV
Elektriker/landmand Ulrik Pedersen, Stavnagervej 6, Stevnstrup, 8870 Langå
Eksportchef Jes Mosbæk Rasmussen, Rubjergparken 18, 8870 Langå
Psykolog Birthe Rusike, Bredgade 47, 8870 Langå
Landmand Martin Sørensen, Engvænget 2, 8870 Langå
Skoleinspektør Arne Wang, Villavej 12, 8870 Langå
Pensionist Else Østergaard, Grenstenvej 17, Stevnstrup, 8870 Langå

Bestyrelse

Registreret revisor Michael K. Andreasen, Langå (formand)

Indtrådt i bestyrelsen 2006, genvalg har fundet sted, udlob af valgperiode 2016

Dyrlæge Per Nielsen, Langå (næstformand)

Indtrådt i bestyrelsen 2008, genvalg har fundet sted, udlob af valgperiode 2016

Fhv. sparekassedirektor Kirting Olesen, Ryomgård (uafhængig revisionsudvalgsansvarlig)

Indtrådt i bestyrelsen 2009, genvalg har fundet sted, udlob af valgperiode 2017.

Psykolog Birthe Rusike, Langå

Indtrådt i bestyrelsen 2014, udlob af valgperiode 2016

Værkstedschef Karl Ostrowski, Stevnstrup

Indtrådt i bestyrelsen 2007, genvalg har fundet sted, udlob af valgperiode 2017

Aut. el-installatør Per Kvorning, Laurbjerg

Indtrådt i bestyrelsen 2012, genvalg har fundet sted, udlob af valgperiode 2017

Statsautoriseret revisor Erik Møller, Randers (medlem af revisionsudvalg)

Indtrådt i bestyrelsen 2013, udlob af valgperiode 2017

Direktion

Morten Vagnø, Risskov

Personale

Prokurist Per Jensen, Langå

Erhvervs- og privatkunderådgiver Dagmar Bæk Sørensen, Laurbjerg

Afdelingsleder Thomas Smed Jensen, Værum

Fuldmægtig Inger Konradsen, Ulstrup

Fuldmægtig Mona Boesen, Langå

Fuldmægtig Chresten Christensen, Randers

Assistent Dorthe Johansen, Gerning

Assistent Lone Porse Hansen, Laurbjerg

Assistent Inger Lange, Langå

Assistent Annegrethe Skjød Christensen, Randers

Assistent Anette Johnsen, Stevnstrup

Assistent Lezanne Holm, Bjerringbro

Assistent Annette Mariendal, Hvorslev

Assistent Kasper Overvad, Randers

Assistent Anne Skjøth Troelsen, Års

Assistent Dorte Rygaard, Randers

Assistent Kasper W. Møller, Randers

Kontorassistent Helle Skovsen, Langå

Kontorassistent Hanne Mona Jakobsen, Langå

Revisionsudvalg

Fhv. sparekassedirektor Kirting Olesen, Ryomgård (uafhængig revisionsudvalgsansvarlig)

Statsautoriseret revisor Erik Møller, Randers

Revision

BDO Statsautoriseret Revisionsaktieselskab, Nykøbing Mors

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2015 for Långå Sparekasse.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2015 og resultat af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2015.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

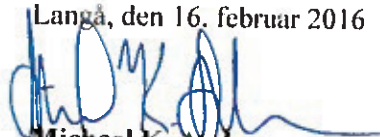
Långå, den 16. februar 2016

Direktion

Morten Vagnø
direktør

Bestyrelse

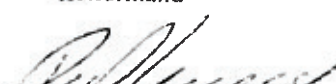
Långå, den 16. februar 2016

Michael K. Andreasen
Formand

Per Nielsen
Næstformand

Kirsting Olesen
Revisionsudvalgsansvarlig

Karl Ostrowski

Per Kvorning

Erik Møller

Birthe Rusike

Godkendt på repræsentantskabsmødet den 9/2 2016

Dirigent

Den uafhængige revisors erklæringer

Til repræsentantskabsmedlemmerne i Langå Sparekasse

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Langå Sparekasse for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015, der omfatter resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om dette skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevante for sparekassens udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke udtrykke en konklusion om effektiviteten af sparekassens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til lov om finansiel virksomhed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet.

Nykøbing Mors, den 16. februar 2016
BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Henrik S. Poulsen
Statsautoriseret revisor

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Sparekassens hovedaktivitet er almindelige pengeinstitutforretninger, som består i at modtage indlån, yde lån, kreditter og garantistillelse, foretage handel med værdipapirer og valuta, samt yde rådgivning vedrørende finansiering, pension, investering, forsikring og bolighandel m.v. Sparekassen har sit primære virke i Randers og Favrskov Kommuner og region Midtjylland som sit sekundære markedsområde, og med hovedkontor i Langå og afdeling i Stevnstrup. Den primære målgruppe er private kunder samt mindre erhvervsvirksomheder.

Usikkerhed ved indregning og måling

De væsentligste usikkerheder ved indregning og måling knytter sig til nedskrivning på udlån, hensættelser på garantier og værdiansættelse af finansielle instrumenter. Ledelsen vurderer, at usikkerheden er på et niveau, der er forsvarligt i forhold til det retvisende billede af årsregnskabet. Der henvises til beskrivelse heraf i note 22.

Usædvanlige forhold

Der har i året ikke været usædvanlige forhold.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Resultatopgørelsen

Resultatet

Årets resultat efter skat blev 3.458 t.kr. mod 4.250 t.kr. i 2014. Årets resultat efter skat ligger indenfor niveauet for forventningerne for året, til trods for, at resultatet er påvirket af udgifter i forbindelse med direktionsskifte.

Ledelsen finder det opnåede resultat tilfredsstillende.

Netto rente- og gebyrindtægter

Netto rente- og gebyrindtægter er næsten uændret i forhold til sidste år med 32,6 mio. kr.

Netto renteindtægter faldt fra 24,6 mio. kr. til 22,9 mio. kr. eller 7,2%. Årsagen hertil skyldes primært at renteindtægten fra udlån og især obligationer er faldet væsentlig mere end hvad der kunne opvejes af et fald i renteudgiften til indlån. Faldet, som var forventet, opvejes dog af en væsentlig stigning i modtagne gebyrer og provisioner, som hovedsageligt skyldes en meget stor aktivitet i forbindelse med omlægninger af kreditforeningslån i første halvår af 2015.

Kursregulering

Kursreguleringen blev et minus på 967 t.kr. mod sidste år et lille minus på t.kr. 12. I årets kursregulering udgør kurstabet på obligationer ca. 4,8 mio. kr., medens aktierne til gengæld har givet en kursgevinst på ca. 3,6 mio. kr. Kurstabet på obligationer skyldes primært kurstab i forbindelse med udtræk på beholdningen af realkreditobligationer.

Ledelsesberetning

Omkostninger

Udgifter til personale og administration m.v. udgør 23,3 mio.kr. mod sidste år 20.5 mio. kr. eller 18,6%. Stigningen skyldes dels udgifter i forbindelse med ansættelse af ny direktør og fratrædelsesaftale med tidligere direktør på i alt t.kr. 1.427, men også væsentlig stigning i sparekassens udgifter til IT, herunder udvikling af nye systemer i forbindelse med lov- og sektorkrav.

Deltagelse i Bankpakkerne m.m. har i perioden 2008 – 2015 i alt kostet sparekassen ca. 13,9 mio. kr., heraf alene i 2015 1.664 t.kr. til Indskydergarantifonden (Garantiformuen). Bidraget i 2015 var det sidste i forbindelse med bankpakkerne. Herefter skal der betales et bidrag til Afviklingsformuen som er et led i implementeringen af et EU direktiv om regelsæt for genopretning og afvikling af kreditinstitutter og investeringsselskaber. Dette bidrag forventes dog at være væsentlig lavere end bidraget til Garantiformuen.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.m.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.m. udgør 2,0 mio. kr. mod sidste år 5,3 mio. kr. I beløbet er modregnet 1.081 t.kr. mod sidste år 1.097 t.kr. som renteindtægt af nedskrevne fordringer. Nedskrivningerne har været fordelt på enkelte større eksponeringer og en række mindre eksponeringer. Udviklingen findes tilfredsstillende.

Resultatdisponering

Bestyrelsen foreslår, at der af årets resultat efter skat udbetales 2,5% i rente til sparekassens garantier, der er afsat som foreslået udbytte i resultatdisponeringen. Det resterende overskud foreslås overført til "Overført overskud" under egenkapitalen.

Balancen

Tilgodehavender

Sparekassens likviditet er steget kraftigt i året bl.a. som følge af en stor stigning i indlånet. Denne likviditetsforøgelse er primært placeret i Nationalbanken, hvor indestående er øget til 231 mio. kr. mod sidste år 140 mio. kr.

Udlån og garantier

Udlån til amortiseret kostpris er steget med 0,4 mio. kr. til 310,4 mio. kr. eller 0,1%. Henset til den store opsparingsrate i samfundet og den deraf følgende begrænsede låneefterspørgsel, findes udviklingen i sparekassens udlån acceptabel. Nettostigningen skyldes primært fortsat tilgang af nye kunder.

Garantier (ikke balanceførte poster) er steget fra 104,8 mio. kr. til 135,6 mio. kr., som kan relateres til større aktivitet primært på realkreditområdet.

Udlån og garantier fordeler sig med 74% til private og 26% til erhverv.

Ledelsesberetning

Værdipapirer

Beholdning af obligationer er faldet med 21,3 mio. kr. til 280,9 mio. kr. Aktiebeholdningen er steget med 6,1 mio. kr. til 27,9 mio. kr. Nettofaldet skyldes primært udtræk i sparekassens beholdning af realkreditobligationer.

Inventar og ejendomme

Inventar:

Efter nettotilgang på 470 t.kr. og afskrivning netto på 405 t.kr., udgør værdi af inventar ultimo året 2.136 t.kr.

Domicilejendomme:

Værdi af grunde og bygninger udgør ultimo året i alt 11,1 mio. kr. Der henvises til principperne for vurdering af ejendommene under afsnittet "Anvendt regnskabspraksis". Ejendommene afskrives årligt med 208 t.kr.

Balancesum

Balancesummen er samlet steget med 71,2 mio. kr. til 990,1 mio. kr. eller 7,7%.

Indlån

Indlån består af 2 poster, "Indlån og anden gæld" og "Indlån i puljeordninger"

Indlån og anden gæld:

Posten er i 2015 steget med 55,3 mio. kr. til 771,1 mio. kr. eller 7,7 %. Stigningen skal ses i lyset af, at kunderne fortsat vælger opsparingen i kontant indestående samt tilgang af nye kunder.

Indlån i puljeordninger:

Denne post er steget fra 66,3 til 82,1 mio. kr. og er et udtryk for kundernes placering af pensionsmidler i puljeordninger. (afkastet af puljeordningerne kan ses i note 23 sidst i årsrapporten).

Egenkapital

Ved overførsel af årets overskud til egenkapitalen i henhold til bestyrelsens forslag udgør sparekassens egenkapital i alt 123.148 t.kr., der fordeler sig således:

Garantkapital	t.kr.	7.478
Foreslået udbytte (rente af garantkapital)	"	184
Overført af årets resultat	"	3.274
Overført fra tidligere år	"	<u>112.212</u>
Egenkapital i alt	t.kr.	<u>123.148</u>

Garantkapitalen

Garantkapitalen er steget med t.kr. 74 til 7,4 mio. kr. Garantkapitalen udgør 1,4% af sparekassens solvens på 21,4%.

Ledelsesberetning

Sparekassen har ikke låst garantkapitalen. I henhold til nye regler, skal Finanstilsynet godkende indløsning af garantkapital. Sparekassen har af Finanstilsynet fået tilladelse til indløsning af garantkapital for året 2016 med op til 500 t.kr.

Kapitalgrundlag og kapitalbehov

Sparekassen skal i henhold til lovgivningen have et kapitalgrundlag der understøtter sparekassens risikoprofil. Ledelsen har valgt at kredit- og markedsrisici er efter standardmetoden og operationel risiko er efter basisindikatormetoden. Det er fortsat ledelsens vurdering, at der ikke p.t. er behov for at anvende mere avancerede metoder til opgørelse af kapitalen.

Kapitalgrundlag

Pr. 31. december 2015 udgjorde sparekassens egenkapital 123,1 mio. kr. Sparekassens risikoeksponering er opgjort til 530,5 mio.kr., mens kapitalgrundlaget kan opgøres til 113,6 mio.kr., svarende til en faktisk solvensprocent pr. 31. december 2015 på 21,4%.

Kapitalbehov

Sparekassens individuelle solvensbehov er opgjort til 10,7 %, der blandt andet er fastsat ud fra ledelsens forventninger til fremtiden. Den solvensmæssige overdækning er således på 10,7% procentpoint ultimo 2015 svarende til 57,0 mio. kr.

Opgørelsen af solvensbehovet er baseret på bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov og på Finanstilsynets vejledning herom. Sparekassen har opgjort solvensbehovet efter Finanstilsynets 8+ metode.

Det er ledelsens vurdering, at kapitalen er tilstrækkelig til at dække den risiko, der er forbundet med sparekassens aktiviteter. Sparekassen forventer således at kunne leve fuldt ud op til kravene som de er udformet pt., hvorfor årsregnskabet aflægges som going concern.

Tilsynsdiamanten

Finanstilsynet har indført en "tilsynsdiamant for pengeinstitutter". Diamanten indeholder 5 pejlemærker og grænseværdien, som Finanstilsynet anbefaler pengeinstitutterne at holde sig indenfor.

For sparekassen udgør disse pejlemærker som følger:

Finanstilsynets diamant	Anbefaling	Langå Sparekasse
Summen af store eksponeringer	max. 125%	0,0%
Udlånsvækst	max. 20%	0,2%
Funding ratio	max. 1	0,31
Likviditetsoverdækning	Over 50%	434,6%
Ejendomseksponering	max.25%	4,0%

Ledelsesberetning

Definition af tallene som indgår i Finanstilsynets diamant

Summen af store eksponeringer

Eksponeringer der udgør mere end 10% af sparekassens egenkapital opgjort i % heraf.

Udlånsvækst

Årets udlånsvækst udtrykt i %.

Funding ratio (stabil funding)

Udlån/arbejdende kapital (indlån og egenkapital)

Likviditetsoverdækning

Den overskydende likviditet efter opfyldelse af lovens minimumskrav i lov om finansiel virksomhed § 152 i procent af lovens minimumskrav.

Ejendomseksponering

Udlån til brancherne fast ejendom og gennemførelse af byggeprojekter i forhold til det samlede udlån.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke indtruffet begivenheder efter regnskabsårets afslutning, som vil påvirke vurderingen af sparekassens forhold væsentligt.

Forventet udvikling 2016

Resultatet

Resultatet for 2016 vil på grund af det ekstremt lave renteniveau afhænge meget af konjunkturerne udvikling. Ved en uændret rente og en nedskrivningsprocent på 0,5% af udlån og garantier forventes et overskud i niveauet 3 - 4 mio. kr. før skat. Forudsætningen for den forventede udvikling er endvidere, at renteniveauet i Danmark er uforandret i 2016.

Balancen

Vi forventer ingen væsentlige ændringer i indlån og udlån.

Risikostyring

Bestyrelsen vurderer kvartalsvis alle væsentlige risikoforhold og mindst en gang årligt de samlede risikoforhold samt de enkelte risikofaktorer, som er forbundet med sparekassens aktiviteter. Bestyrelsen vedtager regningslinjer for de centrale risikoområder, følger udviklingen og sikrer tilstedeværelse af planer for styring af de enkelte risikofaktorer, herunder forretningsmæssige og finansielle risici, forsikrings- og miljøforhold. Der henvises til note 21.

Ledelsesberetning

Videnressourcer

I sparekassens forretningsgrundlag indgår, at vi skal kunne levere kompetente løsninger og fagligt rådgivning til vore kunder. Sparekassen lægger vægt på at være på forkant med såvel den teknologiske som den faglige udvikling. Der foregår derfor løbende ajourføring af virksomhedens videnressourcer således, at fundamentet for den fremtidige udvikling er sikret.

Vi har dog siden 2006 fravalgt landbrugssektoren som et af vore faglige kompetenceområder.

Revisionsudvalg

Sparekassen har - i henhold til bekendtgørelse om revisionsudvalg i finansielle virksomheder - nedsat et revisionsudvalg, der består af 2 af bestyrelsens medlemmer. Formanden for revisionsudvalget er Kirting Olesen, der samtidig udgør det i bekendtgørelsen krævede uafhængige medlem med særlige regnskabsmæssige eller revisionsmæssige kvalifikationer. Kirting Olesen har som fhv. direktør i andet pengeinstitut arbejdet med pengeinstitutregnskaber i over 20 år.

Revisionsudvalgets opgaver omfatter bl.a. overvågning af regnskabsaflæggelsesprocessen, overvågning af sparekassens interne kontrol- og risikostyringssystemer samt overvågning af den lovpligtige revision af årsregnskabet m.v.

Bestyrelsen har vedtaget et kommissorium, hvori udvalgets ansvarsområder, beføjelser, rapportering og antal møder m.v. er fastlagt. Møder afholdes så ofte, som formanden finder det nødvendigt og minimum 2 gange årligt. Revisionsudvalget har i 2015 afholdt 5 møder.

Samfundsansvar

Som lokalt pengeinstitut med udpræget lokalt sigte, har sparekassen ikke formuleret politik for samfundsansvar, herunder heller ikke politikker for at respektere menneskerettigheder eller for reduktion af klimapåvirkningen. Men som lokalt pengeinstitut har vi i mange år været med til at understøtte udviklingen i lokalområdet.

Måltal for det underrepræsenterede køn i ledelsen

I medfør af lov om finansiel virksomheds § 79a har bestyrelsen udarbejdet måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen.

Det er bestyrelsens mål, at andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen som minimum skal udgøre 1 person, og at det på sigt tilstræbes at udgøre mindst 2 personer.

Offentliggørelse

Risikorapport, Individuel Solvensbehov, Lønpolitik og Corporate Governance.

Sparekassen skal efter gældende lovgivning offentliggøre en række oplysninger i henhold til Basel II søjle III, herunder *risikorapport* og det opgjorte *individuelle solvensbehov*. Herudover skal der tillige offentliggøres regler for god selskabsledelse, benævnt som *Corporate Governance* samt *Lønpolitik*. Vi har valgt at offentliggøre oplysningerne på hjemmesiden www.langspar.dk, hvortil der henvises.

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Ændring i anvendt regnskabspraksis

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde pengeinstituttet, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå pengeinstituttet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor. Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb.

Ved indregning og måling tages hensyn til begivenheder, der fremkommer mellem balancedagen og tidspunktet for aflæggelse af årsrapporten, som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Resultatopgørelsen

Renter, gebyrer og provisioner

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument (udlån) under renteindtægter.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, som er af en størrelse, at den er betragtet som værende uvæsentlig er ikke periodiseret over løbetiden.

Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Renteindtægter på nedskrevne lån er fratrasket renteindtægter af udlån. Renteindtægten heraf er bogført som en positiv post under nedskrivninger.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner mv. til personalet.

Anvendt regnskabspraksis

Pensionsordninger

Pengeinstituttet har indgået bidragsbaserede pensionsordninger med medarbejderne. Sparekassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder indtægter af sekundær karakter i forhold til sparekassens aktiviteter, herunder fortjeneste og tab ved salg af midlertidig overtagne aktiver.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder indtægter af sekundær karakter i forhold til sparekassens aktiviteter, herunder bidrag til sektorløsninger.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen medmindre det vedrører poster, der indgår i anden totalindkomst eller indregnes direkte på egenkapitalen.

Totalindkomst

Beløb der indgår i totalindkomsten udgør bl.a. opskrivninger eller nedskrivninger af tidligere foretagne opskrivninger i forbindelse med omvurdering af domicilejendommene samt indkomst i øvrigt.

Balancen

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindsud i centralbanker.

Tilgodehavende måles til dagsværdi. Gæld måles til amortiseret kostpris.

Udlån

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager.

Børsnoterede udlån, og udlån der indgår i handelsbeholdning, måles til dagsværdi. Øvrige udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte, men endnu ikke realiserede tab.

Nedskrivninger foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse (OIV). Nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet. Herfra trækkes den af sparekassen vurderede sikkerhed.

Anvendt regnskabspraksis

Nedskrivninger foretages såvel individuelt som gruppevist.

For udlån og tilgodehavender, der ikke er individuelt nedskrevet, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse (OIV).

Den gruppevis vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 2 grupper fordelt på én gruppe af privatkunder og én gruppe af erhvervskunder.

Den gruppevis vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variabler via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variabler indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Sparekassen har derfor vurderet hvorvidt modelestimerne afspejler kreditrisikoen for vor egen udlånsportefølje.

Denne vurdering har medført en tilpasning af modelestimerne til egne forhold, hvorefter det er de tilpassede estimer, som danner baggrund for beregninger af den gruppevis nedskrivning.

For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne det enkelte udlåns aktuelle tabsrisiko med udlånets oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko primo den aktuelle regnskabsperiode fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevis nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

Obligationer

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen.

Hvis markedet for en eller flere obligationer er illikvidt, eller hvis der ikke findes en offentlig anerkendt pris, fastsætter sparekassen dagsværdien ved brug af anerkendte værdiansættelsesteknikker.

Anvendt regnskabspraksis

Aktier

Aktier, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen på balancen dagen.

Dagsværdien for unoterede og illikvide aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler o.lign. eller alternativt kapitalværdiberegninger. Illikvide og unoterede kapitalandele, hvor det ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles ved første indregning til kostpris. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Domicilejendomme er ejendomme, som Sparekassen selv benytter til administration, filial eller øvrig servicevirksomhed.

Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Eksterne eksperter er involveret i målingen af domicilejendomme. Omvurderingen foretages efter afkastmetoden ud fra going concern princippet.

Stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes direkte på egenkapitalen via totalindkomsten, medmindre der er tale om tilbageførsel af tidligere års foretagne nedskrivninger over resultatopgørelsen. Fald i omvurderede værdi indregnes under resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsel af tidligere års opskrivninger direkte over egenkapitalen via totalindkomsten. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi. Domicilejendomme afskrives over en periode på 25 år. Der afskrives ikke på grunde.

Investerings ejendomme omfatter ejendomme, der ikke er klassificeret som domicilejendomme.

Investerings ejendomme måles til dagsværdi, der fastsættes ved hjælp af almindeligt accepterede værdiansættelsesmetoder og i overensstemmelse med bilag til regnskabsbekendtgørelsen.

Øvrige materielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger over en forventet brugstid på mellem 2 og 15 år.

Øvrige materielle anlægsaktiver vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikation for værdiforringelse, og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste af nettosalgssum og nytteværdi.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter bl.a. tilgodehavende renter og provision, der måles til amortiseret kostpris.

Gæld til kreditinstitutter, centralbanker og indlån.

Måling sker til amortiseret kostpris

Anvendt regnskabspraksis

Andre passiver

Andre passiver omfatter blandt andet lønrelaterede poster, trasseringsskuld, skyldig renter og provision, der måles til amortiseret kostpris.

Hensatte forpligtelser

Garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Skat

Aktuelle skatteforpligtelser, henholdsvis tilgodehavende aktuel skat, indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt acontoskat.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi. Afledte finansielle instrumenter indregnes under andre aktiver henholdsvis andre passiver.

Øvrige oplysninger

Eventualforpligtelser og garantier

Sparekassens udestående garantier er oplyst i noterne under posten "Eventualforpligtelser". Såfremt det vurderes sandsynligt, at den udestående garanti vil påføre sparekassen et tab, er forpligtelsen hertil hensat under posten "Hensættelse til tab på garantier" og udgiftsført i resultatopgørelsen under "Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v."

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Anvendt regnskabspraksis

Ikke-monetære aktiver og forpligtelser anskaffet i fremmed valuta, der ikke omvurderes til dagsværdi, kursreguleres ikke.

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav herom.

Resultatopgørelse for 2015

	Note	2015 t.kr.	2014 t.kr.
Renteindtægter	1	27.685	30.713
Renteudgifter	2	4.824	6.082
Netto renteindtægter		22.861	24.631
Udbytte af aktier mv.		184	152
Gebyrer og provisionsindtægter	3	10.549	8.837
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter		1.033	848
Netto rente- og gebyrindtægter	5	32.561	32.772
Kursreguleringer	4	-967	-12
Andre driftsindtægter		0	9
Udgifter til personale og administration	6	23.268	20.532
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	13, 14	502	383
Andre driftsudgifter		1.664	1.620
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	7	2.021	5.315
Resultat før skat		4.139	4.919
Skat	8	681	669
Årets resultat		3.458	4.250
Forslag til resultatdisponering			
Foreslået udbytte (rente af garantkapital)		184	187
Henlagt til overført overskud		3.274	4.063
		3.458	4.250
Totalindkomstopgørelse			
Årets resultat		3.458	4.250
Anden totalindkomst		0	0
Totalindkomst i alt		3.458	4.250

Balance pr. 31.12.2015

Aktiver

	Note	2015 t.kr.	2014 t.kr.
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker		236.930	145.562
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	9	27.457	47.911
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	7, 10	1.080	980
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	7, 10	310.406	310.036
Obligationer til dagsværdi	11	280.927	302.240
Aktier mv.		34.057	27.907
Aktiver tilknyttet puljeordninger	12	81.206	65.842
Grunde og bygninger i alt		11.139	11.200
Domicilejendomme	13	11.139	11.200
Øvrige materielle aktiver	14	2.136	2.071
Aktuelle skatteaktiver		0	748
Andre aktiver		4.149	3.864
Periodeafgrænsningsposter		619	595
Aktiver i alt		990.106	918.956

Balance pr. 31.12.2015**Passiver**

	Note	2015 t.kr.	2014 t.kr.
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	16	0	10
Indlån og anden gæld	17	771.133	715.794
Indlån i puljeordninger		82.135	66.288
Aktuel skatteforpligtelse		270	0
Andre passiver		12.587	16.781
Gæld i alt		866.125	798.873
Hensættelser til udskudt skat	15	33	280
Hensættelse til tab på garantier		800	0
Hensatte forpligtelser		833	280
Garantkapital		7.478	7.404
Overført overskud		115.486	112.212
Foreslået udbytte		184	187
Egenkapital		123.148	119.803
Passiver i alt		990.106	918.956
Eventualforpligtelser	8	135.557	104.786
Øvrige noter	19-23		

Egenkapitalopgørelse for 2015

	Garant- kapital t.kr.	Foreslået udbytte t.kr.	Overført resultat t.kr.	I alt t.kr.
Egenkapital 01.01.2015	7.404	187	112.212	119.803
Nettoændring i garantkapital	74			74
Udbetalt udbytte		-187		-187
Foreslået udbytte (rente af garantkapital)		184		184
Årets resultat			3.274	3.274
Egenkapital 31.12.2015	7.478	184	115.486	123.148
Egenkapital 01.01.2014	7.586	189	108.149	115.924
Nettoændring i garantkapital	-182			-182
Udbetalt udbytte		-189		-189
Foreslået udbytte (rente af garantkapital)		187		187
Årets resultat			4.063	4.063
Egenkapital 31.12.2014	7.404	187	112.212	119.803

Kapitalkrav	2015 t.kr.	2014 t.kr.
Minimumskapitalkrav iht. lov om finansiel virksomhed § 124 stk. 2 nr. 2 og stk. 3.	11.487	11.487

Kapitalforhold og solvens

Egenkapital	123.148	119.803
Fradrag:		
Foreslået udbytte / rente til garantkapital	184	187
Summen af kapitalandele m.v.	8.429	6.744
Forsigtig værdiansættelse	397	395
Forpligtelse til indløsning af garantkapital	500	500
Egentlig kernekapital/kapitalgrundlag	113.638	111.977

Risikodisponering

Kreditrisiko	364.497	351.241
Markedsrisiko	107.169	88.195
Operationel risiko	58.854	54.203
Samlet risikodisponering	530.520	493.639

Solvens

Egentlig kernekapitalprocent	21,4%	22,7%
Kernekapitalprocent	21,4%	22,7%
Kapitalprocent	21,4%	22,7%

Femårsoversigt

	2015	2014	2013	2012	2011
Hoved- og nøgletal (1.000 kr.)					
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter	32.561	32.772	31.221	27.575	26.623
Kursreguleringer	-967	-12	1.496	1.941	-2.120
Udgifter til personale og administration	23.268	20.532	20.239	19.425	18.644
Andre driftsudgifter	1.664	1.620	1.610	1.058	1.509
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	2.021	5.315	710	5.218	327
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	0	0	0	76	-6
Årets resultat efter skat	3.458	4.250	7.090	2.470	2.293
Balance					
Udlån (dagsværdi og amortiseret kostpris)	311.486	311.016	307.317	322.867	303.892
Indlån (incl. indlån i puljeordninger)	853.268	782.082	749.841	689.837	583.781
Egenkapital	123.148	119.803	115.924	108.838	106.580
Aktiver i alt	990.106	918.956	878.725	809.144	699.907
Nøgletal					
Solvensprocent	21,4	22,7	21,9	21,3	22,6
Kernekapitalprocent	21,4	22,7	22,5	21,3	22,6
Egenkapitalforrentning før skat	3,4	4,2	8,2	3,1	3,0
Egenkapitalforrentning efter skat	2,8	3,6	6,3	2,3	2,1
Indtjening pr. omkostningskrone	1,15	1,18	1,39	1,13	1,15
Renterisiko %	5,7	4,5	3,6	2,9	4,7
Valutaposition %	4,7	3,8	2,7	4,2	4,1
Valutarisiko %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udlån i forhold til indlån %	40	43,5	44,5	50,7	55,7
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet %	434,6	423,3	415,5	338,3	381,5
Summen af store eksponeringer %	0	0	56,8	23,5	23,5
Andel af tilgodehavender med nedsat rente %	2,14	3,04	3,02	2,57	2,11
Akkumuleret nedskrivningsprocent	6,3	6,6	6,2	5,8	5,3
Årets nedskrivningsprocent	0,6	1,4	0,3	1,2	0,3
Årets udlånsvækst %	0,2	1,2	-4,8	6,2	11,1
Udlån i forhold til egenkapital	2,5	2,6	2,7	3,0	2,9
Afkastningsgrad % (resultat i forhold aktiver i alt)	0,34	0,46	0,80	0,30	0,32

Noter

	2015 t.kr.	2014 t.kr.
1. Renteindtægter		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	5	469
Udlån og andre tilgodehavender	22.930	23.798
Obligationer	4.750	6.438
Afledte finansielle instrumenter i alt	0	0
Øvrige renteindtægter	0	8
	27.685	30.713
2. Renteudgifter		
Kreditinstitutter og centralbanker	0	0
Indlån og anden gæld	4.815	6.077
Udstedte obligationer	0	0
Efterstillede kapitalindskud	0	0
Øvrige renteudgifter	9	5
	4.824	6.082
3. Gebyrer og provisionsindtægter		
Værdipapirhandel og depoter	772	402
Betalingsformidling	948	817
Lånesagsgebyrer	2.441	2.176
Garantiprovision	4.598	3.833
Øvrige gebyrer og provisioner	1.790	1.609
	10.549	8.837
4. Kursreguleringer		
Udlån og tilgodehavender til dagsværdi	100	-10
Obligationer	-4.816	-2.351
Aktier mv.	3.613	2.228
Investerings ejendomme	0	0
Valuta	136	121
Valuta-, rente-, råvare-, og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter i alt	0	0
Aktiver tilknyttet puljeordninger	14.058	10.101
Indlån i puljeordninger	-14.058	-10.101
Øvrige aktiver	0	0
Øvrige forpligtelser	0	0
	-967	-12

Noter**2015**
t.kr.**2014**
t.kr.**5. Nettorente- og gebyrindtægter fordelt på aktivitetsområder**

Indtægten skal fordeles på aktivitetsområder. Det er ikke muligt at foretage en opdeling på aktiviteter og markeder m.v. da sparekassen i det væsentlige driver indlåns- og udlånsvirksomhed i lokalområdet.

6. Udgifter til personale og administration**Lønninger og vederlag til direktion og bestyrelse**

Direktion	2.588	1.415
Bestyrelse	344	287
I alt	2.932	1.702
Personaleudgifter		
Lønninger	8.584	8.453
Pensioner	921	920
Udgifter til social sikring	1.673	1.398
I alt	11.178	10.771
Øvrige administrationsudgifter	9.158	8.059
I alt	23.268	20.532

Direktionens vederlag, fast vederlag:

Steen Nørgaard	2.435	1.415
Morten Vagnø	153	0
I alt	2.588	1.415

Bestyrelses vederlag, fast vederlag:

Michael Andreasen, formand	84	67
Per Nielsen, næstformand	49	42
Kirting Olesen, revisionsudvalgsformand	51	38
Julius Bilde, fratrådt 1.4.2014	0	6
Karl Ostrowski	40	35
Per Kvorning	40	35
Erik Møller	40	35
Birthe Rusike, tiltrådt 1.4.2014	40	29
I alt	344	287

Vederlag til direktion og bestyrelsen reguleres i henhold til lønudvikling i overenskomst mellem Finanssektorens Arbejdsgiverforening og Finansforbundet.

Det gennemsnitlige antal heltidsbeskæftigede i regnskabsåret

Ansatte beskæftiget med kreditinstitutvirksomhed	18,8	18,6
Øvrige (rengøring, havehjælp m.m.)	1,8	1,9
I alt	20,6	20,5

Noter

Pensionstilsagn

Sparekassen har ikke givet pensionstilsagn til sparekassens direktion.

Incitamentsprogrammer

Der er ikke fastsat særlige incitamentsprogrammer for sparekassens ledelse.

Lønpolitikken

Beslutningsprocessen i forbindelse med lønpolitikken sker ved at bestyrelsen indstiller denne til repræsentant-skabets godkendelse.

	2015 t.kr.	2014 t.kr.
Revisionshonorarer		
Lovpligtig revision	262	266
Andre erklæringer med sikkerhed	48	28
Skatterådgivning	0	0
Andre ydelser	10	31
I alt	320	325

7. Nedskrivninger på udlån og hensættelse på garantidebitorer

Individuelle nedskrivninger primo	28.092	25.066
Årets nedskrivninger	6.341	8.490
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-3.652	-2.093
Endeligt tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	-2.234	-3.371
Individuelle nedskrivninger/hensættelser ultimo	28.547	28.092
Gruppevise nedskrivninger/hensættelse på garantidebitorer primo	1.335	1.351
Årets nedskrivninger/hensættelser	480	207
Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår	-58	-223
Gruppevise nedskrivninger/hensættelser ultimo	1.757	1.335

Årets nedskrivninger og værdireguleringer ført i resultatopgørelsen:

Udlån og garantier:

Årets nedskrivninger	6.821	8.697
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår i alt	-3.710	-2.316
Tab, ej tidligere nedskrevet	55	190
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-64	-159
Rente vedr. nedskrevne fordringer	-1.081	-1.097
I alt udlån og garantier	2.021	5.315
Værdiregulering af overtagne aktiver	0	0
I alt nedskrivning, hensættelser og værdiregulering ført i resultatopgørelsen	2.021	5.315

Noter**8. Skat**

	2015 t.kr.	2014 t.kr.
Beregnet skat af årets indkomst	926	654
Ændring i udskudt skat	-247	-20
Efterregulering af tidligere års beregnet skat	2	35
Skat af årets resultat	681	669
Effektiv skatteprocent		
Selskabsskattesats i Danmark	23,5	24,5
Reguleringer vedrørende tidligere år	0,1	0,0
Regulering udskudt skat	-0,2	-0,4
Ikke-skattepligtige indtægter og ikke-fradragsberettigede udgifter mv.	-6,9	-11,2
Effektiv skatteprocent	16,5	13,6

9. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker fordelt efter restløbetid

Anfordringstilgodehavender	27.457	47.911
Til og med 3 måneder	0	0
Over 3 måneder og til og med 1 år.	0	0
Over 1 år og til og med 5 år.	0	0
Over 5 år	0	0
	27.457	47.911
Tilgodehavender på opsigelse hos centralbanker	0	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	27.457	47.911
	27.457	47.911

10. Udlån og andre tilgodehavender**Værdi af individuelt vurderede udlån og andre tilgodehavender hvor der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse:**

Udlån og tilgodehavender før nedskrivning	41.792	37.717
Nedskrivning	27.747	28.092
I alt efter nedskrivning	14.045	9.625

Værdi af gruppevist vurderede udlån og andre tilgodehavender hvor der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse:

Udlån og tilgodehavender før nedskrivning	298.118	285.919
Nedskrivning	1.757	1.336
I alt efter nedskrivning	296.361	284.583

Noter**10. Udlån og andre tilgodehavender (fortsat)**

	2015	2014
	%	%
Udlån og garantier grupperet på sektorer og brancher		
Offentlige myndigheder	0	0
Erhverv		
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	4	3
Industri og råstofudvikling	1	1
Energiforsyning	0	0
Bygge- og anlægsvirksomhed	4	3
Handel	4	5
Transport, hoteller og restauranter	1	1
Information og kommunikation	0	0
Finansiering og forsikring	4	4
Fast ejendom	4	5
Øvrige erhverv	4	6
I alt erhverv	26	28
Private	74	72
	100	100
	t.kr.	t.kr.
Udlån og tilgodehavender		
Udlån og tilgodehavender til dagsværdi	1.080	980
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	310.406	310.036
	311.486	311.016
Samlet udlån fordelt efter restløbetid		
På anfordring	2.250	1.124
Til og med 3 måneder	18.472	20.312
Over 3 måneder og til og med et år	44.613	50.861
Over et år og til og med 5 år	116.037	127.557
Over 5 år	129.034	111.162
	310.406	311.016
11. Obligationer til dagsværdi		
Statsobligationer	4.166	15.634
Realkreditobligationer	272.380	251.136
Øvrige obligationer	4.381	35.470
	280.927	302.240

Noter

	2015 t.kr.	2014 t.kr.
12. Aktiver tilknyttet puljeordninger		
Kontant	2.706	1.681
Obligationer	22.930	18.070
Aktier	43.747	35.993
Investeringsforeningsandele	11.417	9.778
Andre aktiver	406	320
	81.206	65.842
13. Domicilejendomme og investeringsejendomme		
Domicilejendomme		
Omvurderet værdi primo	11.200	11.200
Tilgang i årets løb	0	0
Afgang i årets løb	0	0
Afskrivning	-208	-208
Værdiændringer indregnet i totalindkomsten	0	0
Værdiændringer indregnet i resultatopgørelsen	147	208
Andre ændringer	0	0
Omvurderet værdi ultimo	11.139	11.200
Investeringssejendomme		
Dagsværdi primo	0	1.800
Tilgang i årets løb	0	0
Afgang i årets løb	0	1.800
Årets værdiregulering til dagsværdi	0	0
Andre ændringer	0	0
Dagsværdi ultimo	0	0
Domicilejendomme og investeringsejendomme i alt	11.139	11.200

Noter

	2015 t.kr.	2014 t.kr.
14. Øvrige materielle aktiver		
Samlet kostpris primo	4.687	4.468
Valutaregulering	0	0
Tilgang	470	519
Afgang	-72	-300
Overførsler i årets løb til andre poster	0	0
Samlet anskaffelsespris ultimo	5.085	4.687
Af- og nedskrivninger primo	2.616	2.428
Valutakursregulering	0	0
Årets nedskrivninger	0	0
Årets afskrivninger	405	355
Årets ned- og afskrivninger på afhændede aktiver	-72	-167
Tilbageførte af- og nedskrivninger	0	0
Af- og nedskrivninger ultimo	2.949	2.616
Øvrige materielle aktiver ultimo	2.136	2.071
Årets straksafskrivning på driftsmidler	0	0
15. Udskudte skatteforpligtelser		
Udskudt skat primo	280	300
Årets ændring i udskudt skat	-247	-20
	33	280

	2015 Udskudte skatte- aktiver t.kr.	2015 Udskudte skatte- forpligtelser t.kr.	2015 Udskudt skat netto t.kr.	2014 Udskudt skat netto t.kr.
Immaterielle og materielle anlægsaktiver	0	238	238	282
Øvrige	-260	55	-205	-2
I alt	-260	293	33	280

Noter

	2015 t.kr.	2014 t.kr.
16. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker		
På anfordring	0	10
Til og med 3 måneder	0	0
Over 3 måneder og til og med et år	0	0
Over et år og til og med 5 år	0	0
Over 5 år	0	0
	<u>0</u>	<u>10</u>
17. Indlån og anden gæld		
Fordeling på restløbetider:		
På anfordring	669.685	612.784
Til og med 3 måneder	16.099	13.477
Over 3 måneder og til og med et år	4.663	5.915
Over et år og til og med 5 år	15.810	15.192
Over 5 år	64.876	68.426
	<u>771.133</u>	<u>715.794</u>
Fordeling på indlånstyper:		
På anfordring	669.685	612.784
Med opsigelsesvarsel	0	0
Tidsindskud	1.106	1.662
Særlige indlånsformer	100.342	101.348
	<u>771.133</u>	<u>715.794</u>
18. Eventualforpligtelser		
Garantier mv.		
Finansgarantier	82.915	56.931
Tabsgarantier for realkreditlån	21.292	11.035
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	15.517	21.131
Øvrige garantier	15.833	15.689
I alt	<u>135.557</u>	<u>104.786</u>

Ved evt. udtræden af Skandinavisk Data Center A/S (SDC) vurderer sparekassen, at udgiften hertil beløber sig til ca. 12 mio. kr.

Noter

	2015 t.kr.	2014 t.kr.
19. Markedsrisici		
Valutarisiko		
Aktiver i fremmed valuta i alt	5.290	4.275
Passiver i fremmed valuta i alt	1.468	40
Valutakursindikator 1 i % af kernekapital efter fradrag	4,7%	3,8%
Valutakursindikator 2 i % af kernekapital efter fradrag	0,0%	0,0%
Renterisiko		
Renterisiko på gældsinstrumenter m.v. i alt	5.646	4.024
Renterisiko opdelt på instituttets valutaer med størst renterisiko: DKK	5.646	4.024

20. Nærtstående parter

Der har i regnskabsåret været følgende transaktioner mellem pengeinstituttet og nærtstående parter:

Lån til ledelsen

Direktion	0	395
Bestyrelse	1.131	1.064
	1.131	1.459

Sikkerhedsstillelser

Direktion	0	368
Bestyrelse	746	617
	746	985

Alle transaktioner med nærtstående parter sker på sædvanlige forretningsbetingelser og markedsbaserede vilkår. Rentesatsen på udlån ligger i intervallet 4,95% til 9,5%.

Oplysninger om ledelseshverv

Sparekassens bestyrelses- og direktionsmedlemmer beklæder følgende andre ledelseshverv:

Bestyrelsesformand Michael Andreasen

Bestyrelsesformand i REVI-MIDT Godkendt Revisionspartnerselskab

Direktør i Komplementarselskabet CALAMAJE ApS

Noter

Oplysninger om ledelseshverv - fortsat

Bestyrelsesmedlem Per Kvorning

Direktor og bestyrelsesmedlem i Langå/Laurbjerg EL-TEKNINK A/S

Direktor i Laurbjerg Ejendomsinvest ApS

Direktor i Gudenå EL og VVS ApS

Direktor i Kvorning Holding ApS

Bestyrelsesmedlem i Haxholm Møllelaug I/S

Bestyrelsesmedlem i Tebbestrup Møllelaug I/S

Bestyrelsesmedlem Erik Møller

Bestyrelsesmedlem JCN, Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

Bestyrelsesmedlem JOKE, Randers A/S

Noter

21. Øvrige oplysninger

Finansielle risici

Sparekassens virksomhed medfører, at sparekassen er eksponeret overfor forskellige risikotyper: kreditrisici, markedsrisici, likviditetsrisici og operationelle risici.

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af, at kunden helt eller delvis misligholder deres betalingsforpligtelser over for sparekassen.

Markedsrisikoen er risikoen for, at markedsværdien af sparekassens aktiver og forpligtelser ændres som følge af forandringer i markedsforholdene.

Likviditetsrisikoen er risikoen for, at sparekassens betalingsforpligtelser ikke kan honoreres under sparekassens likviditetsberedskab.

Den operationelle risiko er risikoen for, at der enten direkte eller indirekte opstår økonomiske tab som følge af fejl i interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne hændelser.

Det er sparekassens overordnede politik, at sparekassen kun påtager sig risici, som er i overensstemmelse med de forretningsmæssige principper, som sparekassen drives efter, og som sparekassen har de kompetencemæssige ressourcer til styring af.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som dagligt påvirker sparekassen. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen. Den daglige styring foretages af direktionen, der kan uddelegere denne til medarbejderne.

Kreditrisici

Det er sparekassens politik, at kreditgivning skal være baseret på indsigt i kundernes økonomiske forhold, og kundernes evne og vilje til at opfylde påtagne forpligtelser er styrende for sparekassens kreditgivning.

Sparekassens kreditrisiko er spredt på en lang række mindre eksponeringer. Det tilstræbes, at enkelteksponeringer kun kortvarigt overstiger 10 pct. af sparekassens egenkapital, for så vidt angår den ikke sikrede del af eksponeringen.

I forbindelse med kreditgivning vurderer sparekassen omfanget af ønsket sikkerhedsmæssig afdækning af risikoen på eksponeringen.

Noter

Ved kreditgivning til private er de vigtigste sikkerhedstyper:

- fast ejendom
- værdipapirer og
- biler

Ved kreditgivning til erhvervskunder er de vigtigste sikkerhedstyper:

- fast ejendom
- værdipapirer
- driftsmidler
- varelagre og
- tilgodehavender

Kreditrisici er yderligere beskrevet i note 7 og 10.

Markedsrisici

Det er sparekassens politik, at markedsrisiciene holdes på et lavt niveau. Sparekassens ledelse har for hver markedsrisikotype fastlagt konkrete risikorammer, som ikke må overskrides.

Sparekassens udlåns- og indlånsforretninger samt mellemværende med andre kreditinstitutter, er for hovedpartens vedkommende indgået på variabel rentebasis.

Sparekassen har en begrænset valutarisiko, da valutapositionerne primært består af EURO og andre skandinaviske valutaer.

Sparekassen er medejer af en række sektorvirksomheder, herunder Sparinvest Holding A/S, Pras A/S, DLR Kredit A/S og SDC Holding A/S. Disse ejerandele kan sammenlignes med større pengeinstitutters egne afdelinger eller lignende, og anses derfor ikke som værende en del af sparekassens aktierisiko. Herudover har sparekassen kun en mindre portefølje af børsnoterede aktier.

Sparekassen ejer de lokaler, hvorfra sparekassen driver virksomhed. Alene i begrænset omfang ønsker sparekassen at eje investeringsejendomme / midlertidig overtagne ejendomme, der ikke anvendes til eget brug.

Følsomheden i sparekassens markedsrisici er yderligere beskrevet i note 19.

Likviditetsrisici

Det er sparekassens mål, at udlån skal kunne finansieres af summen indlån fra kunder og egenkapital.

Det tilstræbes endvidere, at sparekassen, såfremt der skulle opstå en likviditetskrise, vil kunne klare de lovpligtige likviditetskrav uden væsentlige træk på andre pengeinstitutters ubekræftede lines.

Noter

Operationelle risici

Der foretages løbende rapportering til sparekassens ledelse af de tab og begivenheder, som vurderes at kunne henføres til operationelle risici. Med baggrund i denne rapportering og iagttagelser i øvrigt, foretages der en vurdering af, om forretningsgange m.v. kan justeres og forbedres med henblik på minimering af de operationelle risici.

It-forsyningen, der er det væsentligste område ved vurdering af operationelle risici, er outsourcet til SDC – Skandinavisk Data Center, som sparekassen ejer sammen med en række andre pengeinstitutter. It-sikkerheden vurderes løbende, og der foretages løbende de nødvendige justeringer

22. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske.

De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er følgende:

- Noterede værdipapirer indgår i betalingsrækken til børskurs, men der kan være usikkerhed i det omfang, der er tale om markeder med lav omsætning.
- Unoterede værdipapirer måles til indre værdi såfremt denne er pålidelig eller til senest handlet kurs eller i mangel heraf anskaffelseskursen. Der er en usikkerhed ved den anvendte værdiansættelse, idet der ikke er et velfungerende marked for unoterede værdipapirer.
- Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender, hvor der er væsentlige skøn og dermed usikkerhed forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at ikke alle fremtidige betalinger modtages. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividendeudbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn.
- Gruppevis nedskrivninger er fortsat behæftet med en vis usikkerhed, da instituttet kun har et begrænset historisk datagrundlag som udgangspunkt for beregningerne og det har således været nødvendigt at supplere modellens beregninger med ledelsesmæssige skøn.

Noter**23. Oversigt over afkast af puljeordninger (%)**

Afkastene er efter omkostninger, men før pensionsafkastskat

	2015	2014	2013	2012	2011
Danske obligationer	-0,8	10,7	-2,1	5,8	10,8
Danske aktier	35,3	23,0	32,4	26,4	-12,1
Globale Aktier	16,9	17,5	20,9	12,8	-0,1
Korte obligationer	0,8	1,3	0,3	2,6	3,9
Mixpulje Minimum	5,4	8,5	8,0	9,8	3,4
Mixpulje Middel	12,8	11,8	12,5	12,2	1,0
Mixpulje Høj	16,6	13,8	14,4	13,8	3,1

Oversigt over sparekassens virksomhed

I 1.000 kr.

Regnskabsår	Egenkapital	Indlån	Udlån	Balance	Årets ned-skrivninger	Overskud for skat
1976	3.213	23.802	24.808	30.512	38	234
1977	4.389	26.925	26.361	35.395	29	794
1978	4.969	32.500	32.018	43.936	3	686
1979	5.626	37.775	35.471	49.998	11	1.009
1980	6.227	40.665	38.207	53.467	322	876
1981	7.181	45.478	43.098	64.505	595	1.265
1982	8.248	48.880	48.878	63.715	814	1.354
1983	9.426	58.482	54.697	75.932	2.077	1.941
1984	6.977	70.334	54.696	84.257	3.999	-2.533
1985	8.155	76.561	55.956	90.664	1.500	1.123
1986	8.641	83.113	65.140	97.168	2.990	369
1987	9.771	79.972	73.953	96.089	156	1.807
1988	11.487	92.784	73.426	113.841	1.794	1.259
1989	11.908	109.579	78.457	129.482	1.959	30
1990	13.282	113.502	86.481	135.994	1.689	709
1991	15.564	123.945	95.791	150.957	2.532	2.211
1992	16.823	142.064	97.280	170.374	3.997	455
1993	21.147	153.871	101.108	186.396	2.967	6.729
1994	22.165	175.902	120.066	210.762	266	1.050
1995	28.296	193.583	127.838	236.033	1.735	9.783
1996	33.347	209.778	134.994	257.668	575	8.185
1997	37.804	239.805	142.095	290.952	981	6.372
1998	42.694	253.013	157.944	301.807	823	6.749
1999	45.851	267.671	162.752	320.250	326	4.415
2000	52.780	263.767	187.118	327.604	248	9.814
2001	55.580	303.781	197.979	371.464	2.645	4.185
2002	63.329	323.136	202.680	397.444	2.697	7.471
2003	68.703	344.609	201.664	428.765	3.420	6.858
2004	74.473	373.267	231.991	464.370	2.208	7.495
2005	88.426	435.268	238.106	537.160	-144	13.420
2006	101.260	469.074	260.508	582.683	-1.211	16.155
2007	109.388	505.048	312.842	623.087	939	10.111
2008	110.220	517.453	320.405	636.872	4.728	940
2009	108.025	544.546	313.682	663.371	12.100	-3.971
2010	108.064	582.010	273.477	702.164	3.748	1.448
2011	106.580	583.781	303.892	699.907	327	3.261
2012	108.838	689.837	322.867	809.144	5.218	3.369
2013	115.924	749.841	307.317	878.725	710	9.244
2014	119.804	782.082	311.016	918.956	5.315	4.919
2015	123.148	853.268	311.486	990.106	2.021	4.139

Sparekassens udvikling i årene 1988 - 2015

